

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агробіотехнологічний факультет

Кафедра генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЛОДІВНИЦТВО» 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність - 201 «Агрономія» Освітня програма - «Агрономія»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	5 кредитів /150 годин
Семестр	4
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
Профайл НПП	Шубенко Лідія Анатоліївна Посада: доцент кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур Науковий ступінь: кандидат сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл. Соборна, 8/1), 14 ауд. E-mail: lidiia.shubenko@btsau.edu.ua Зв'язок з викладачем: +380674435358
	
Опис дисципліни	«Плодівництво» – є обов'язковою дисципліною для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів за галуззю знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 201 «Агрономія». Завдання плодівництва як галузі сільського господарства – вирощувати високі і сталі врожаї якісних плодів на основі впровадження досягнень науки і передового досвіду з метою забезпечення потреб населення в цінних, екологічно чистих продуктах харчування. Плодівництво займається вивченням біологічних особливостей плодівих рослин – складових частин екологічної системи, закономірностей росту і розвитку залежно від екологічних факторів і на цій теоретичній основі опрацюванням прогресивних технологій вирощування високих і сталих врожаїв плодів і ягід. Тому дисципліна «Плодівництво» є важливою структурною частиною Освітньої програми спеціальності 201 «Агрономія».
Передумови для вивчення дисципліни	Вивчення дисципліни «Плодівництво» базується на знаннях таких дисциплін як: «Ботаніка», «Генетика», «Фізіологія рослин», «Механізація та автоматизація с.-г. виробництва» вивчених на 1-му та 2-му курсах.
Мета вивчення дисципліни	Мета курсу – сформулювати у майбутніх фахівців знання і навички з технології виробництва плодів і ягід.

Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності передбачено індивідуальні графіки, дистанційна форми навчання тощо. Використовуються платформи Moodle, ZOOM, інформаційне забезпечення в системі АСУ, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних так і інноваційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<p>РН 06.1. Знати значення, анатомо-морфологічні та біологічні особливості плодових і ягідних культур. Знати фізіологію стійкості до факторів зовнішнього середовища; закономірності плодоношення.</p> <p>РН 06.2. Знати біологічні особливості росту і розвитку плодових культур у різних вікових періодах, а також пов'язаного з цим плодоношення дерев.</p> <p>РН 09.1. Знати сучасні технології вирощування високих урожаїв екологічно чистих плодів та ягід у різних ґрунтово-кліматичних зонах; шляхи і способи покращення якості продукції та заходи щодо її підтримання.</p> <p>РН 09.2. Знати способи скорочення затрат праці й засобів виробництва у процесі вирощування. Розробляти, удосконалювати та реалізовувати прогресивні технології вирощування продукції плодових і ягідних культур.</p> <p>РН 10.1. Знати способи розмноження плодових і ягідних рослин, способи вирощування посадкового матеріалу у сучасних плодових розсадниках.</p> <p>РН 10.2. Вміти здійснювати біологічний контроль за станом насаджень та управляти процесами формування урожаю. Знати особливості сортового складу плодових та ягідних культур. Знати і вміти правильно формувати і обрізувати плодове дерево в залежності від сорту і вікового стану насаджень, доглядати за врожаєм і вміти правильно збирати його.</p> <p>РН 13.1 Вміти проектувати плодове і ягідні насадження для господарств різних форм власності і господарювання. Розробляти та реалізовувати заходи щодо поліпшення якості та зменшення втрат продукції плодівництва.</p>
Структура курсу	<p><i>Змістовий модуль 1. Біологічні основи плодівництва</i></p> <p>Тема 1.1. Класифікація і систематика плодових культур.</p> <p>Тема 1.2. Закономірності росту і плодоношення плодових культур.</p> <p>Тема 1.3. Ріст і розвиток плодових культур у річному циклі.</p> <p>Тема 1.4. Екологічні фактори в житті плодових культур.</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Технологія вирощування садивного матеріалу</i></p> <p>Тема 2.1. Завдання, структура та організація території розсадника.</p> <p>Тема 2.2. Технологія вирощування саджанців плодових порід.</p> <p><i>Змістовий модуль 3. Біологічні основи обрізування. Формування крон плодових дерев</i></p> <p>Тема 3.1. Формування крон плодових дерев.</p> <p>Тема 3.2. Обрізка крон зерняткових порід.</p> <p>Тема 3.3. Обрізка крон кісточкових порід.</p> <p><i>Змістовий модуль 4. Закладання плодового саду</i></p> <p>Тема 4.1. Закладання плодових насаджень.</p> <p><i>Змістовий модуль 5. Ягідні культури. Виноград. Малопоширені плодове та ягідні культури</i></p> <p>Тема 5.1. Біологічні особливості та технології вирощування ягідних культур.</p> <p>Тема 5.2. Біологічні особливості та технологія вирощування винограду.</p> <p><i>Змістовий модуль 6. Система догляду за плодоносним садом</i></p> <p>Тема 6.1. Утримання ґрунту в садах. Вимоги плодових культур до стану ґрунту. Реакція на різні види бур'янів.</p> <p>Тема 6.2. Удобрення інтенсивних садів. Зрошення садів.</p> <p>Тема 6.3. Весняні роботи в саду</p>

Методи навчання	<p>У процесі вивчення дисципліни під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. У процесі вивчення дисципліни застосовуються як традиційні методи, так і інноваційні освітні технології, зокрема: пояснювально-ілюстративний (лекції-візуалізації), проблемного навчання (лекції-бесіди), розвивального навчання (дискусії, дискусії із запрошенням фахівців), колективного та групового способу навчання (обговорення проблеми в загальному колі, мозковий штурм), розвитку критичного мислення, інтерактивного навчання (робота в міні-групах, ділові ігри, мозковий штурм), кейс-технологія, проектна технологія. Під час написання індивідуально-дослідної роботи, а також виконання самостійної роботи використовується дослідницький метод.</p> <p>Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; в ботанічному саду БНАУ та з виїздом у господарства регіону.</p>
Політика	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вакал А.П., Литвиненко Ю.І. Садівництво [Електронний ресурс]: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2023. 102 с. https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760 2. Грицаєнко А.О. Плодівництво: Підруч. для студ. вищ. аграр. закл. освіти III–IV рівнів акредитації із спец. «Плодоовочівництво і виноградарство». К.: Урожай, 2000, 432 с.: іл. https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760 3. Дикун М.О. Інтенсивна технологія вирощування суниці садової і малини у незахищеному ґрунті. Практичні рекомендації. Київ, «Хвиля», 2009 р., 67 с. https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760 4. Дробітько А.В. Виноградарство: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2014. 260 с. https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760 5. Закладання промислового саду та ягідника: методичні вказівки для самостійного виконання індивідуального розрахункового завдання з дисципліни «Плодівництво» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання / Шубенко Л.А., Лозінський М.В. Біла Церква, 2019. 33 с. https://teach.btsau.net.ua/mod/assign/view.php?id=53794 6. Козлова О.П. Практикум з плодівництва: навч. посіб. / О.П. Козлова, Є.О. Домарацький. Херсон: Вид-во ОЛДІ-ПЛЮС, 2021 р. 146 с. https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760 7. Куян В. Г. Плодівництво: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2009. 480 с. (бібліотека БНАУ) 8. Леус В.В., Шубенко Л.А., Кубрак С.М. Ефективність застосування біопрепаратів у інтенсивному саду яблуні ТОВ «Харківська фруктова компанія». Садівництво. 2023, № 1. С. 111-120. https://DOI:10.35205/0558-1125-2023-78-111-120 9. Леус В.В., Шубенко Л.А., Муленок Я.О. Механізоване обрізування інтенсивних насаджень яблуні в умовах лівобережного Лісостепу України. Аграрні інновації. 2023 р. № 22. С. 69-72. DOI https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2023.22.11

10. Мельник О.В. Формування й обрізування інтенсивних насаджень яблуні // Новини садівництва. Спеціальний випуск. 2005. 36 с. (бібліотечний фонд кафедри)
11. Підщепи плодкових культур: методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Плодівництво» для студентів стаціонарної форми навчання / Л.А. Шубенко, В.Я. Сабадин, М.В. Лозінський, С.М. Кубрак. Біла Церква: БНАУ, 2018. с. 28/ <https://teach.btsau.net.ua/mod/assign/view.php?id=53794>
12. Поліщук В.В., Шубенко Л.А., Карпук Л.М., Шох С.С. Павліченко А.А., Федорук Ю.В. Морфологічні особливості плодкових культур: навч. посібник / Умань, 2021. 108 с. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/8279>
13. Помологія: методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Плодівництво» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання / укладачі Л.А. Шубенко, С.С. Шох. Біла Церква, 2022. 113 с. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/8349>, (бібліотечний фонд кафедри).
14. Порадник із плодівництва, овочівництва та тваринництва для сільських господарів українців: навчальний посібник / І.Д. Примак, Н.М. Присяжнюк, Л.А. Шубенко, С.М. Кубрак, Н.М. Федорук, А.В. Горчанок, В.В. Леус, Я.О. Муленок, І.І. Поротікова. Вінниця: «ТВОРИ», 2024. 416 с. (бібліотека БНАУ).
15. Сіленко, В.О. Сучасні технології садівництва. Практикум / Навчальний посібник. В.О. Сіленко. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 182 с. <https://salo.li/5Cde44A>
16. Формування й обрізування крон дерев в інтенсивних насадженнях яблуні: навчально-методичний посібник для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни «Сучасні технології у садівництві» здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 203 «Садівництво, плодощовівництво та виноградарство» / Держ. біотехн. ун-т ; Уклад. Я.О. Муленок, В.В. Леус. Харків, 2024. 72 с. <https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760>
17. Шевчук Н.В. Розсадництво. Практикум. К.: ЦП Компрінт, 2019. 97 с. <https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760>
18. Ягідництво: Навчальний посібник / Ю.П. Яновський, В.В. Воеводін, О.М. Лапа та ін.; За ред. д-ра с.-г. наук Ю.П. Яновського, канд. с.-г. наук О.М. Лапи. К., 2009. 216 с. <https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760>
- Додаткова література**
1. Гадзало Я.М., Шестопап З.А., Коваль А.Т., Шестопап Г.С. Довідник садівника. Львів: Світ, 2007. 280 с. + 24 вкл., іл. <https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760>
2. Гель І.М. Систематика, біологія та екологія винограду. Методичний посібник. Львів, 2008. 38 с. <https://studfile.net/preview/5286476/>
3. Гель І.М. Формування винограду. Навчальний посібник. Львів, 2011. 66 с. <https://studfile.net/preview/5286475/>
4. Гель І.М. Практикум із прикладної селекції плодкових і овочевих культур / II частина. Плодові, ягідні та горіхоплідні культури. Львів, 2015. 320 с. <https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760>
5. Гель І.М. Суниця: біологія, сорти, технології вирощування та переробки / І.М. Гель, І.С. Рожко. Львів: Український бестселер, 2011. 110 с. <https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760>
6. Меженський В.М., Меженська Л.О., Мельничук М.Д., Якубенко Б.С. Нетрадиційні плодові культури (рекомендації з селекції та вирощування садивного матеріалу) / Національний університет біоресурсів і природокористування України. К.: Фітосоціоцентр, 2012. 80 с. <https://teach.btsau.net.ua/mod/folder/view.php?id=72760>
7. Методика досліджень агроєкосистем / Карпук Л.М., Шох С.С., Філіпова Л.М., Павліченко А.А., Кубрак С.М., Шубенко Л.А., Глеваський В.І., Титаренко О.С.; Біла Церква, 2024. 256 с. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/12420>
8. Москалець Т.З., Плехатий В.М., Світельський М.М., Заячук В.Я., Матковська С.І., Яковенко Р.В., Кратюк О.Л., Власюк В.П., Климчук О.О., Москалець В.В. Методологічні аспекти формування і ведення колекції генетичних ресурсів калини в умовах ex situ для подальшої селекції: монографія / за ред. Т.З. Москалець. Київ: Центр учбової літератури, 2024. 336 с. (іл.). (бібліотека БНАУ).
9. Хахула В.С., Городецький О.С., Козак Л.А. та ін. Програма та методика проведення навчальної практики. Навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 201 «Агрономія». Біла Церква. 2023. 147 с. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/8580>. (бібліотека БНАУ).

Інформаційні ресурси

1. Антимонопольний комітет України. [Електронний ресурс] – URL: www.amc.gov.ua
2. Верховна Рада України. [Електронний ресурс] – URL: www.rada.gov.ua
3. Міжнародна мережа з питань конкуренції. [Електронний ресурс] – URL: www.internationalcompetitionnetwork.org
4. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. [Електронний ресурс] – URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
5. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Інституційний Репозитарій Білоцерківського НАУ. [Електронний ресурс] – URL: www.rep.btsau.edu.ua.
7. Навчальна онлайн платформа БНАУ Moodle. [Електронний ресурс] – URL: www.teach.btsau.net.ua.
8. Державний реєстр сортів рослин придатних для поширення в Україні / Державна система охорони прав на сорти рослин. <http://sops.gov.ua/index.php?page=reestr#>